

АРХІТЕКТУРА БУДІВЕЛЬ І СПОРУД

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2021.61.319-332>

УДК 725, 72.03

Житкова Наталія Юрїївна,

*Доцент кафедри дизайну архітектурного середовища
Київський національний університет будівництва і архітектури*

zhytkova.niu@knuba.edu.ua

<http://orcid.org/0000-0003-3494-0175>

Машковська Еліна Олегівна,

Магістр,

Київський національний університет будівництва і архітектури

mashkovska_eo@knuba.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-1809-2145>

Коршунов Дмитро Володимирович

Історик, заввідділом науково-технічної інформації ТОВ Порталгруп

corshunoffd@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-4005-3089>

ФОРМУВАННЯ КАМПУСА ЯК СТУДЕНТСЬКОГО МІСТЕЧКА

Анотація: у статті висвітлюються риси і основний причинно-наслідковий зв'язок університетських містечок з міським середовищем і, зокрема, з їх суто функціональною наповненістю наукою, освітою, проживанням, оздоровленням, відпочинком, здійсненою в архітектурно-просторовому середовищі. В статті розглянуто історичний контекст та основні етапи розвитку студентських містечок з метою вивчення закономірностей формування кампуса у відповідності із соціокультурним розвитком суспільства. Розглянуто закордонний та вітчизняний досвід. Коротко визначені сучасні тенденції розвитку студентських містечок.

Ключові слова: гуртожиток; кампус; архітектурне середовище; університет; соціокультурний розвиток; культура; економіка; релігія; латинський квартал; гуртожитки – комуни; громадський простір.

Постановка проблеми. Новітній цивілізаційний рівень розвитку суспільства визначає необхідність пильного ставлення до розвитку науки, сучасних технологій освіти. Суспільство, що наслідує перехід індустріального

розвитку, знаходиться в постіндустріальному періоді і здійснює перехід до інформаційного суспільства, потребує новітньої організації освіти і, відповідно до того, утворення новітніх архітектурно-планувальних структур університетських комплексів. Сучасні технопарки, які є новітніми багатофункціональними архітектурно-планувальними утвореннями, розпочинали розвиток цієї системи студентських кампусів, спрямованої на вихід із соціально-економічної, суспільної кризи післявоєнного періоду 50-х років і започаткували новітню систему містобудівного формування, де освіта, наука, проживання, комерційна та технологічна діяльність розміщені в компактному поселенні, що всебічно сприяє меті активізацію науки і економіки. Університетські комплекси сучасності також мають свою цивілізаційну місію прогресу, для виконання якої необхідне здійснення завдання безперервної освіти в межах цілеспрямовано утворених містобудівної та архітектурної об'ємно-планувальних структур студентських містечок. Комфортне проживання, умови безперервної освіти, місця громадського простору, умови для збереження здорової фізичної форми, культурний розвиток - необхідна база для здійснення програми безперервного розвитку та освіти. Відповіді на запитання сучасності, викристалізувати основи формування студентських містечок має допомогти аналіз історичного досвіду утворення, розвитку і функціонування, а також змін, під впливом різних чинників, університетських поселень, що укладає сучасну ґрунтовну базу, щоб спираючись на минуле, будувати сучасне. Саме в такій ситуації актуальною є тема безперервного навчання, що сприяє підготовці висококласних фахівців та є основою для прогресивного розвитку економіки, культури, науки.

Огляд публікацій. Характерні роботи в контексті актуальності запропонованої теми формування кампуса як студентського містечка, до певного ступеня були попередньо розглянуті у відповідних публікаціях. В цьому контексті виділяються праці таких авторів як Долотказина Н. С., Приткова Ю. П., Попов А. В., Ковальський Л. М., Ковальська Г. Л., Кащенко Т. О., Валянський С., Джефферсон Т., Франклін В.

Актуальність дослідження. У зв'язку із все більше зростаючою значущістю університетської освіти в умовах нової України, особливої уваги потребує розвиток університетської інфраструктури, особливо це важливо в контексті зростаючих всебічних міжнародних контактів і зокрема появою значної кількості іноземних студентів у ВУЗах України, що обумовлює особливу увагу до проблематики формування кампусу як студентського містечка. Особливо це важливо як фактор наслідування яскравим прикладам формування студентських містечок у видатних університетах Європи, їх творчому засвоєнню та апробації на вітчизняних теренах.

Мета статті. Розкрити основні засади формування студентських містечок в минулому та сучасному задля утворення новітніх архітектурно-планувальних структур, що відповідає вимогам здійснення програми безперервної освіти в комфортних умовах проживання.

Зміст статті. В статті розглянуто поняття кампуса та студентського містечка. Показаний історичний контекст та основні етапи розвитку студентських містечок: при монастирях до реформації та після, автономізація наукових центрів в структурі міста та за його межами. Києво-Могилянська академія як приклад розвитку кампусу. Розглянуто досвід радянського періоду та закордонний досвід, а також сучасні тенденції розвитку студентських містечок.

Виклад основного матеріалу. В статті визначено, що поняття Campus має латинське походження (позначало «поле», «відкритий простір»). Вперше кампусом було названо територію Принстонського університету в XVIII столітті. Новий голова коледжу Джон Візерспун, що прибув з Шотландії, був вражений виглядом коледжу Принстона, розташованого на абсолютно рівному полі без огороження. Дж.Візерспун вирішив позначити інфраструктуру університету класичним терміном «кампус». У подальшому це визначення цілком замістило слово «двір» (yard), що використовувалось для позначення комплексу споруд університетів. В теперішній час кампус - це територія і будівлі університету або коледжу, комплекс будівель та споруд, зосереджених на одній території та об'єднаних глобальною функцією. Також кампусом можуть називати компактне розміщення комплексу споруд на території в певних межах із забезпеченням інженерними та транспортними комунікаціями.

Основними складовими кампусу є навчальні, науково-лабораторні, дослідно-виробничі, суспільно-рекреаційні, житлові об'єкти і простори на єдиній відокремленій території, з переважно пішохідною доступністю всіх об'єктів комплексу. Університетський кампус, як правило, включає не тільки навчальні, наукові, лабораторні корпуси, а й бібліотеки, житлові корпуси для студентів і викладачів, приміщення громадського харчування, спортивні, адміністративні, господарські корпуси і т.д. Однак не тільки ці приміщення складають ядро і основу кампуса. Громадські простори для зустрічей, спілкування та самопідготовки так само грають величезну роль в організації архітектурно-художнього середовища кампуса. Вони не менш важливі для створення комфортної атмосфери, необхідної і викладачам, і студентам.

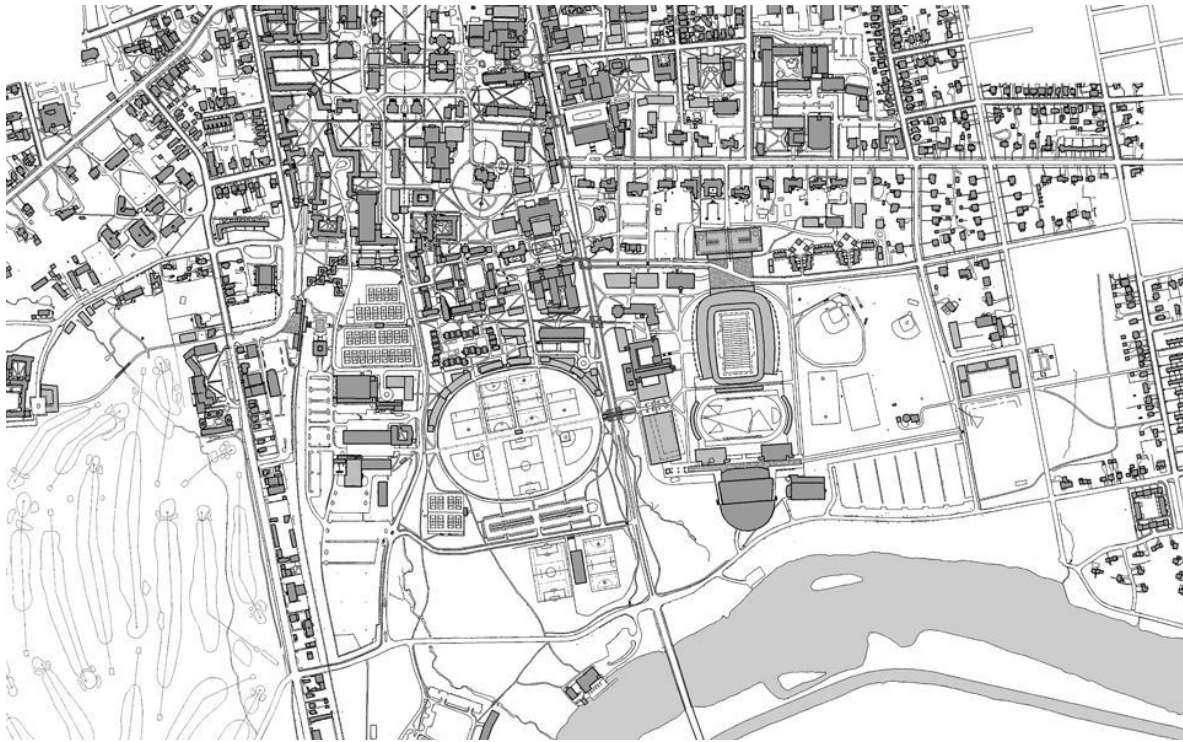

Рис. 1 – схема генерального плану коледжу Принстона

Історичний контекст та основні етапи розвитку студентських містечок надають цікавий матеріал та родюче підґрунтя задля утворення новітніх структур у новітніх умовах.

В наукових дослідженнях представлена історіографія, заснування та розвиток університетів–наукових центрів як компактне утворення, обмежене конкретною територією з функціями науки, освіти, проживання як студентів, так й викладачів. Це дозволяє прослідкувати та вивчити органічну основу розвитку центрів освіти, практично-науковий зв'язок культури, економіки, науки та релігії.

Найбільш ранні громадські інститути, які можна віднести до вищої освіти, виникли в полісах Стародавньої Греції XII в. до н.е. - IV ст. до н.е. (Академія Платона, Мусейон Піфагора, Лікей Аристотеля, школи Гіппократа, Демокріта, Зенона Кітійського, Епікура та ін.), трохи пізніше в Олександрії III в. до н. е. – I в. н. е. (Олександрійський Мусейон). Житло для студентів і викладачів в цей період являло собою звичайні для того часу будинки в відповідному поселенні. При Олександрійському Мусейоні такі будинки було об'єднано в спеціальний квартал, і його можна вважати прототипом сучасного студентського містечка.

Соціальний, економічний і культурний розвиток Давньому Римі в кінці I ст. н.е. зумовив становлення системи установ вищої школи - атеней. Такі вищі школи - граматичні, риторські, філософські, медичні, юридичні, архітектурні найбільше нагадували сучасні університети, мали затвержені навчальні

програми і видавали відповідні дипломи про освіту. Згідно з дослідженнями, можна уявити студентське житло Стародавнього Риму як окремі кімнати в комплексі вузу. Як правило, вони були винесені в окреме крило галерейного об'ємно-планувальної структури і розраховані на проживання, приготування домашніх завдань, зберігання особистих речей і літератури. Багато студентів могли собі дозволити обслугу - рабів [8].

З падінням античної цивілізації центр передової науки і освіти перемістився на арабський Схід. Найдавнішим в арабському світі та існуючим донині є університет Аль-Каруїн в місті Фес, Марокко, заснований в 859 г. н.е. Даний вуз спочатку виник як богословський, і лише з плином часу в ньому виникали світські факультети, що характерно для багатьох арабських університетів [9]. Відповідно, приміщення для проживання студентів представляли собою келії з передбаченим місцем для сну, занять і зберігання невеликої кількості особистих речей.

Прототипи університетів формувалися і в інших регіонах, однак їх архітектура і, відповідно, архітектура студентського житла була подібною.

У подальшому із ослабленням арабської цивілізації і посиленням західноєвропейської призвело до зміщення центру науки і освіти та виникнення ряду європейських університетів - Болонського, Паризького, Оксфордського, Кембриджського та ін.

У Середньовіччі при західноєвропейських університетах були гуртожитки для бідних студентів – бурси. Бурса в перекладі з латинської означає гаманець або сумку, в середні віки - загальну касу будь-якого союзу або установи, наприклад, монастиря, братства тощо; потім його стали застосовувати переважно до каси гуртожитку учнів і до самого приміщення гуртожитку. Перш за все такі гуртожитки виникли у Франції, де здебільшого на кошти благодійників (згодом і за плату) студентам університетів надавалася загальна квартира з повним оснащенням. Причому студенти (що називалися «Bursarii» або «Bursiati»), що жили тут разом, перебували під суворим наглядом, не мали права виходити без дозволу, повинні були одягатися відповідно до приписів тощо; цей інститут був поширений і в інших країнах. У Франції досі існує під цією назвою («Bourse») багато безоплатних вакансій в пансіонах при навчальних закладах або стипендій для учнів. Кошти на цей предмет даються державою, департаментами і громадою.

В цілому період Середньовіччя і Відродження в Європі відзначений поглинанням і переосмисленням давньоримського, візантійського та близькосхідного архітектурного досвіду, пошуком оптимальних рішень, як в архітектурі всього вузівського комплексу, так і в архітектурі студентського

житла. Саме в цей період починають складатися традиції класичної університетської світської освіти і пов'язаної з ним архітектури.

В різні часи питання місця розміщення духовних та освітніх центрів формувались під егідою церковних колегіумів на базі монастирських шкіл, семінарій, котрі стали основою для створення релігійних і наукових центрів освіти з опорою на теологію та схоластику. Відповідно до цього формувалася структура латинських кварталів при університетських містечках. У зв'язку з розвитком університетських центрів, в структурі латинських кварталів почав формуватися комплекс будівель, котрий слугував прототипом сучасних гуртожитків, студентських містечок.

Автономізація наукових центрів в структурі міста та за його межами – привнесло нові погляди рішення співіснування науково-освітніх структур і місць проживання викладачів та студентів.

Зі скасуванням монастирів поступово університети переходять під протекцією державної влади та отримують більший ступень автономії і стають центрами науки та освіти; формуються умови задля отримання університетами державного статусу. Зародження буржуазних та нових капіталістичних відносин, різка зміна структури суспільства, зростання контактів поміж країнами внаслідок розвитку комунікацій та засобів переміщення, призводить до зростання освітян та необхідності їх зручного розміщення.

У цей період будуються нові університети, інститути, академії та розширюються існуючі. Значно зростає кількість студентів. Університетські комплекси намагаються поєднати функції науки, освіти, проживання на одній компактній ділянці університетських територій. Відбувається ущільнення і збільшення кількості проживаючих, як в будівлі, так і в кімнаті. Застосовується заселення в спеціальні зали «казарменого» типу – дортуари або в кімнати по 3-6 людей.

У значній мірі розвиток планувальної і ландшафтної організації кампусу пов'язано з ім'ям Томаса Джефферсона (1743-1826 рр.). Він був автором ідеї прогресивної програми реформування освіти і «академічної села». Ця ідея полягала не тільки у замиському відокремленому розташуванні кампусу, але і до створення нової академічної культури інтелектуальної свободи через нове планування і архітектуру. Для близького спілкування і посилення академічної спільноти Т. Джефферсон пропонував будувати окремі будинки для професорів з кімнатами для проживання студентів. [10].

Крім компактно організації, відбувалося стихійне розміщення місць проживання (платне житло, торгівля та обслуговування) в системі існуючої міської забудови, якби інтегрованої в університетське середовище. Це призвело до формування нових утворень в структурі міських територій, що за традицією

отримали назви "латинських кварталів" в певній їх новій інтерпретації. В міру того як університет став більше приділяти уваги природознавчим, гуманітарним точним наукам і територіально бути відокремленим від монастирських комплексів, інакше вирішувалися питання проживання студентів та викладачів вищого навчального закладу. Так, "латинській квартал» вже отримує назву частини міста, що розташована поблизу навчального закладу і, в значній мірі, підпорядковується укладу життя студентів із її буденністю та святами. Доречно буде сказати, що в Києві латинським кварталом називалася міська забудова в межах вулиці Володимирської навколо університету Святого Володимира, вулиця по бульвару Т. Г. Шевченка, вулиця Толстого. На Володимирській вулиці розміщувалися дешеві готелі (номери), крамниці, кав'ярні тощо. Специфіка такого латинського кварталу визначалася територіальною близькістю до університету та утворювалася на базі історично складеної забудови і не носило характер упорядкованої архітектурно-просторової системи.

Університетські кампуси це невід'ємна частина середовища міста, в якому вони розташовані. Їх розвиток пов'язаний з різними сферами життя міста - соціальної, культурної та економічної.

Особливої уваги заслуговує Києво-Могилянська академія як приклад розвитку кампусу.

Одне з перших вищих навчальних закладів в Східній Європі – Братський монастир на території сучасної України, який розташований на ділянці Києво-Могилянській Академії. Цей заклад виник в XVI столітті як Теологічна Академія і був названий на честь митрополита Петра Могили. Він переробив приміщення, призначені при Академії для калік і жебраків в притулок для бідних студентів. Таким чином на початку XVII століття з'явився перший в Російській імперії російський будинок для студентів. Пізніше гуртожитки було відкрито при семінаріях; вони утримувалися за рахунок громадських коштів. Умови життя в них були дуже важкі, а студенти-бурсаки за невиконання встановлених правил піддавалися суворим карам.

Засновник Колегіуму митрополит Петро Могила побудував першу дерев'яну бурсу ще в 30-х роках XVII століття. У той час територія Братського Богоявленського монастиря в Києві була щільно забудована. Тому в 1760 г. для будівництва нової будівлі бурси був куплений земельну ділянку біля церкви Миколи Набережного. Випускник Академії архітектор Іван Григорович-Барський в 1765 році побудував на цьому місці бурсу, яка вміщала 400 найбідніших студентів. Простояла вона 10 років і згоріла. Наступний митрополит Гавриїл Кременецький надає власні кошти на будівництво кам'яної бурси. І в 1778 р за проектом І. Грігоровіча-Барського побудували нову бурсу.

Спочатку цей будинок був одноповерховим, побудованим в стилі українського бароко, з високою бароковою дахом і химерними фронтонами. У будинку були виділені приміщення для лікарні. Товсті стіни бурси прорізали невеликі квадратні вікна. На початку XIX ст. був надбудований другий поверх, збиті все барокові прикраси і для прикраси в стилі класицизму влаштований чотириколонний портик. Всіма цими перебудовами розпоряджався архітектор А. Меленський.

Протягом свого існування Велика академічна бурса не могла вмістити в себе всіх бажаючих. Тому частину з них селили в так званій Малій бурсі – приміщеннях парафіяльних церков Подола.

Під час Вітчизняної війни 1812р. будівля бурси реквізувала військова влада. Потім російським урядом було закрито Київську академію і тим покладено край існуванню старої бурси.

У 1819-1832 роках в її стінах містилася Духовна семінарія, потім - Києво-Подільське духовне повітове вчилище. Потім вчилище переїхало на вулицю Костянтинівську і будівля бурси стали здавати в оренду [7]. В теперішній час Києво-Могилянська академія розквітла в умовах незалежності України, освіта та наука якої стала відкритою для вільного спілкування із науковцями та студентською молоддю з інших країн, що ґрунтується на традиціях минулого та актуальністю прогресивного сучасного.

Особливої уваги в контексті цієї статті заслуговує досвід утворення студентських містечок радянської доби.

У 20-х роках 20-го сторіччя гуртожитки-комуни створювалися як при різних підприємствах і навчальних закладах, так і стихійно – самими молодими людьми. Найчастіше вони розміщувалися в квартирах старих дохідних будинків, в старих казармах, заводських приміщеннях. Боротьба за поліпшення побуту молоді привела до будівництва спеціальних гуртожитків і цілих містечок. У 1931р. у Харкові було відкрито гуртожиток ХПІ "Гігант" - перший прогресивний приклад сучасного гуртожитку з усією побутовою інфраструктурою, в єдиному авангардному стилі конструктивізм. Цікаво, що історична складова містобудівної системи наукових, культурно-просвітницьких центрів Харкова зосереджена досить компактно, і студентські гуртожитки декількох вузів (університету Каразіна, інженерно-будівельного інституту, політехнічного інституту, сільськогосподарського інституту тощо) розміщено поруч і утворюють разом студентське містечко. Це сприяло не тільки раціональній організації, функції культурно-побутового проживання, але й утворювало благодатне середовище для інтелектуального досконалого збагачення мешканців цього містечка.

Сучасні університетські містечка в світі відрізняються великою різноманітністю землевпорядних та містобудівних підходів. Університетські комплекси бувають декількох типів, що історично склалися в різних регіонах та країнах. Прийнято виділяти три основних типи кампусів:

1. Міські комплекси розподіленого типу
2. Міські локальні комплекси інтегрованого або «кампусного» типу
3. Заміські (або приміські) кампуси.

З трьох типів університетських містечок найбільш ефективними і перспективними є заміські (або приміські) кампуси. Вони, як правило, компактні, елементи структури добре пов'язані між собою. Їх стратегія є найбільш ефективною та сучасною, і навіть найстарші університети змушені розширюватися за рахунок нових кампусів за межами міської смуги. Такі комплекси допомагають досягати високої ефективності та безперервності науково-освітнього процесу. Основними рисами таких кампусів є чітка відокремлена територія, яка добре охороняється та є соціально безпечною; розподілення простору на публічну (вхідну) та приватну зону відпочинку; пішохідна доступність об'єктів навчального, соціального і житлового профілів; розвинена транспортна інфраструктура, у тому числі для зв'язку з центром міста; низька щільність освоєння і висока якість ландшафтного середовища. Прикладами такої організації кампусу є Каліфорнійський університет в Берклі, Принстонський університет в Принстоні, університети мегакампусу в Гуанчжоу.

Сучасні зміни в галузі економіки та містобудування не можуть не торкнутися студентських містечок. Скорочення площі забудови за рахунок щільності забудови і розвиток її по вертикалі спостерігається як тенденція вже сьогодні.

Існуючі гуртожитки розміщені у відносній близькості від навчальних закладів, мають 5-9 поверхові корпуси. Як правило, вони мають у своїй структурі спортивні майданчики, якусь систему комунального обслуговування, і на сьогоднішній день вимагають удосконалення.

Взагалі, забудови 60-70-х років - так звані будівлі середньої поверховості - вже знаходяться під пильною увагою архітекторів і, відповідно, міської влади. Розвиток по вертикалі і збільшення ширини корпусів і конфігурації в плані (в міру того, як це дозволяє ділянку забудови) приносять нові можливості функціонального і архітектурного рішень. Це формує нову естетичну і психоемоційну середу, що важливо в загальному містобудівній контексті і безпосередньо в середовищі проживання студентської молоді. Удосконалюються умови проживання, починаючи від блок-модуля проживання, відхід від коридорних транзитів, насичення спеціальними навчальними приміщеннями, які дозволяють створити комфортні умови

занурення в середу безперервного навчання (від вузівських аудиторій до спеціальних класів, макетних майстерень, лекторіїв, конференц-залів і т. п.).

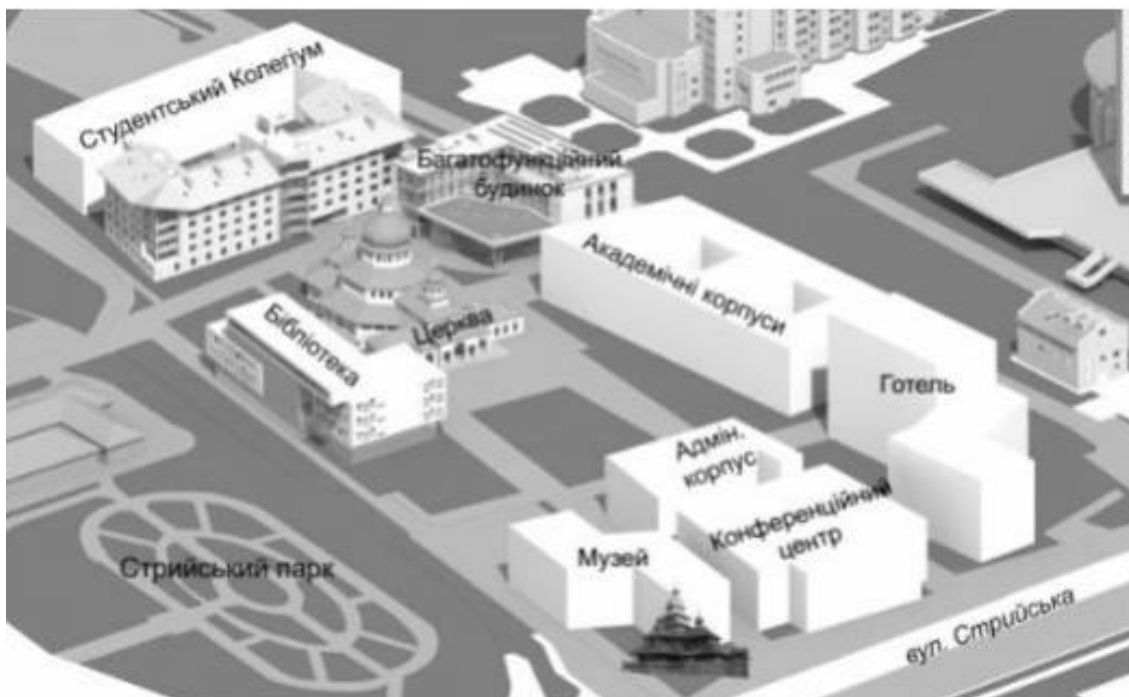

Рис. 2 – схема генерального плану університетського містечка УКУ, м. Львів

У міру того, як забудови розвиваються по вертикалі, благоустрій і, зокрема, озеленення на ділянці розміщення, стають все більш віддаленими від мешканців верхніх поверхів, тому формування озелених і облаштованих відкритих майданчиків на різних поверхах стають важливою складовою і збагачує пластику рішення.

Отже, історіографічний контекст вивчення питання формування і розвитку студентських містечок дає багату науково-практичну спадщину, що дозволяє використовувати її в сучасності і прогнозувати подальший розвиток.

Формування студентських містечок з урахуванням особливості містобудівного середовища надає можливості рішення раціонального і естетичного виразного комплексу і пожвавлення інтелектуального взаємовпливу соціума, що співіснує на суміжних територіях. Прикладом можуть бути так звані палаци студентів як культурний осередок не тільки для студентів.

Висновки: Таким чином, студентські містечка слід розглядати як архітектурний комплекс з функцією проживання, навчання, культурного розвитку, що надає прогресивну якість розвитку людини, науки, мистецтва. А надбання історії розвитку упорядковує, систематизує, направляє розвиток

студентських містечок, дає багату палітру творчих прийомів у вирішенні завдань сьогодення.

Громадський простір розкриває новітні можливості розповсюдження ідей, культури та технологій. Формування студентських містечок як системи безперервного інтелектуального і культурного розвитку студентської молоді в умовах сучасного комфорту проживання. Впровадження та відповідне облаштування громадського простору розкривається в структурі кампуса та інтегрує в культурний осередок широкі верства спільноти, що сприяє підвищенню загальнокультурного рівня та заохочує до всебічного сучасного розвитку освіти.

Список літератури

1. Долотказина Н. С., Прыткова Ю. П. Принципы проектирования студенческих кампусов // Инженерно-строительный вестник Прикаспия: научно-технический журнал / Астраханский государственный архитектурно-строительный университет. Астрахань : ГАОУ АО ВО «АГАСУ», 2016. № (15–16). с. 9 –15.
2. Попов А. В. Архитектурная оптимизация среды долговременного жилища при вузах / А. В. Попов // Жилищное строительство. 2013. № 4. – М.: РИФ Стройматериалы, - с. 8-11.
3. Попов А. В. Принципы формирования архитектуры студенческого жилья высших учебных заведений. 2014. Московский государственный строительный университет, - 272 с.
4. Ковальський Л. М., Ковальська Г.Л. Архітектура вищих навчальних закладів. Університети 3-го тисячоліття. – К. Основа, 2011. – 256 с.
5. Кащенко Т. О., Осіпова А. Ю. Особливості функціонально-планувальної організації університетських гуртожитків - Архітектурний вісник КНУБА. № 16 (2018), с. 494 -501.
6. Пучков М.В. Архитектура университетских комплексов. Екатеринбург: Изд-во УрГУ, 2010.
7. Агранович-Пономарева Е., Мазаник А., Токаюк А., Жарновецька Я.Ц. Дом для студента - Официальное издательство Белостокской политехники, 2017.
8. Валянский С. Из истории образования. Византийское образование / С. Валянский, Д. Калюжный // Энергия: экономика, техника, экология. - М., 2006, №2.
9. Валянский С. Из истории образования. Образование в странах Востока / С. Валянский, Д. Калюжный // Энергия: экономика, техника, экология. -М., 2006, № 4.- с. 73-79

10. Jefferson T., Franklin W. The Selected Writings of Thomas Jefferson: Letter of May 6, 1810, to Hugh L. — New York: W. W. Norton & Company, 2009

11. Т. А. Цимбалова / МОБІЛЬНЕ ЖИТЛО ДЛЯ СТУДЕНТІВ // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, 2020, № 4. - с. 267-268

12. Г. Л. Ковальська, Ю. В. Соколова / ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА ТЕРИТОРІЙ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ // Scientific Journal «ScienceRise» № 1(3), 2014

References

1. Dolotkazina N. S., Prytkova YU. P. Printsipy proyektirovaniya studencheskikh kampusov [Principles of student campus design] Caspian Engineering Bulletin: scientific and technical journal / Astrakhan State University of Architecture and Civil Engineering. Astrakhan: GAOU JSC VO"AGASU", 2016. No. 1-2 (15-16). p. 9-15 (in Russian).

2. Popov A. V. Arkhitekturnaya optimizatsiya sredey dolgovremennogo zhilishcha pri vuzakh [Architectural optimization of the environment of a long-term dwelling at universities] A. V. Popov // Housing construction. 2013. No. 4. - Moscow .: RIF Building materials, - p. 8-11 (in Russian).

3. Popov A. V. Printsipy formirovaniya arkhitektury studencheskogo zhil'ya vysshikh uchebnykh zavedeniy. [Principles of the formation of the architecture of student housing in higher educational institutions]. 2014. Moscow State University of Civil Engineering, - 272 p (in Russian).

4. Koval'sky L. M., Koval's'ka H.L. Arkhitektura vyshchikh navchal'nykh zakladiv. Universytety 3-ho tysyacholittya. [Architecture of higher educational institutions. Universities of the 3rd millennium. - K. Osnova, 2011. - 256 p (in Ukrainian).

5. Kashchenko T. O., Osipova A. YU. Osoblyvosti funktsional'no-planuval'noyi orhanizatsiyi universytet-s'kykh hurtozhytkiv [Peculiarities of functional-planning organization of university dormitories] - Architectural Bulletin of KNUBA.16 (2018), p. 494 -501 (in Ukrainian).

6. Puchkov M.V. Arkhitektura universitetskikh kompleksov.[The architecture of university complexes.] Ekaterinburg: Publishing House of the Ural State University, 2010 (in Russian).

7. Agranovich-Ponomareva Ye., Mazanik A., Tokayuk A., Zharnovets'ka ya.T/S. Dom dlya studenta [Home for a student] - Official Publishing House of Bialystok Polytechnic, 2017 (in Russian) .

8. Valyanskiy S. Iz istorii obrazovaniya. Vizantiyskoye obrazovaniye [Byzantine education] S. Valyansky, D. Kalyuzhny // Energy: economics, technology, ecology. - Moscow, 2006, No 2 (in Russian).

9. Valyanskiy S. Iz istorii obrazovaniya. Obrazovaniye v stranakh Vostoka [From the history of education. Education in the countries of the East] N. Valyansky, D. Kalyuzhny // Energy: economics, technology, ecology. -Moscow, 2006, No 4.- p. 73-79 (in Russian).

10. Jefferson T., Franklin W. The Selected Writings of Thomas Jefferson: Letter of May 6, 1810, to Hugh L. — New York: W. W. Norton & Company, 2009. (in English).

11. T. A. Tsymbalova / MOBIL'NE ZHYTLO DLYA STUDENTIV [MOBILE HOUSING FOR STUDENTS] Visnyk Prydniprovskaya State Academy of Civil Engineering and Architecture, 2020, № 4 (267-268) (in Ukrainian).

12. H. L. Koval's'ka, YU. V. Sokolova / FUNKTSIONAL'NO- PLANUVAL'NA STRUKTURA TERYTORIY ZAKLADIV OSVITY [FUNCTIONAL PLANNING STRUCTURE OF THE TERRITORIES OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS] Scientific Journal «ScienceRise» № 1 (3) 2014 (in Ukrainian).

Аннотация

Житкова Наталья Юрьевна доцент кафедры дизайна архитектурной среды, Киевский национальный университет строительства и архитектуры.

Машковская Элина Олеговна магистр архитектуры, Киевский национальный университет строительства и архитектуры.

Коршунов Дмитрий Владимирович историк, заведующий научно-технической информацией ТОВ Порталгруп.

Формирование кампуса как студенческого городка

В статье освещаются характерные черты и основная причинно-следственная связь университетских городков с городской средой и в частности, их сугубо функциональная наполненность наукой, образованием, проживанием, оздоровлением, отдыхом, которая осуществляется в архитектурно-пространственной среде. В статье рассмотрен исторический контекст и основные этапы развития студенческих городков с целью изучения закономерностей формирования кампуса в соответствии с социокультурным развитием общества. Рассмотрены зарубежный и отечественный опыт. Коротко определены современные тенденции развития студенческих городков.

Ключевые слова: общежитие; кампус; архитектурная среда; университет; социокультурное развитие; культура; экономика; религия; латинский квартал; общежития-коммуны; общественное пространство.

Annotation

Zhytkova Natalia. Associate professor, Kyiv National University of Construction and Architecture.

Mashkovska Elina. Master Degree , Kyiv National University of Construction and Architecture.

Corshunov Dmytro. Historician. Kyiv. Portalgroup Company.

Formation of the campus as a student settlement

The article highlights the characteristic features and the main cause-and-effect relationship of university campuses with the urban environment and, in particular, their purely functional content with science, education, living, recreation, which is carried out in an architectural-spatial environment. The article examines the historical context and the main stages of the development of student campuses in order to study the patterns of campus formation in accordance with the socio-cultural development of society. Foreign and domestic experience are considered. Current trends in the development of student campuses are briefly identified.

Formulation of the problem. The latest level of civilization in the development of society determines the need for close attention to the development of science, modern educational technologies. A society that imitates the transition of industrial development is in the post-industrial period and makes the transition to the information society, needs the latest organization of education and, accordingly, the formation of the latest architectural and planning structures of university complexes. Modern technology parks, which are the newest multifunctional architectural and planning formations, began the development of this system of student campuses, aimed at overcoming the socio-economic crisis of the postwar period of the 50s and launched the latest system of urban planning, where education, science, housing, commercial and technological activities are located in a compact settlement, which fully contributes to the goal of intensifying science and economics. Modern university complexes also have their own civilizational mission of progress, which requires the implementation of the task of continuing education within the purposefully formed urban and architectural spatial planning structures of campuses. Comfortable living, conditions of continuing education, places of public space, conditions for maintaining a healthy physical shape, cultural development - a necessary basis for the implementation of the program of continuing development and education.

Key words: hostel; campus; architectural environment; university; socio-cultural development; culture, economics; religion; Latin Quarter; dormitories-communes; public space.